Ч. 158 (12.814). Львів, субота 18. липня 1931. Poczluwą opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Д-р Дмитро Левицький на волі.

Львів, 16. липня 1931.

Дня 30. жовтня м. р. арештовано голову Українського Національно-Демократичного Обєднання — д-ра Дмитра Левицького. Одночасно з ним арештовано й ген. секретаря УНДО д-ра Любомира Макарушку. Впродовж кількох найближчих днів внарештовано цілу президію партії (у тому числі 4-х заступників голови), а Народню Канцелярію, як центральну партійну домівку, вичищену вже раніше попередніми поліційними ревізіями, — на глухо запечатано.

Таким робом Українське Національно-Демократичне Обєднання опинилося у ситуації, якої ще від часу свого істнування не зазнало, а разом з ним викинено з нормальної колії ціле українське національне життя у Польщі. Призадумуючись над тими актами влади, ми писали тоді на цьому місці, що є виключеною річю, аби механічні репресії могли припинити фактичне життя й істнування такої установи, як УНДО, яке є радше великим національним рухом, ніж організацією у вузько-партійному розумінні. Ми писали тоді, що це не може статися „навіть, колиб не стало всіх до одного провідників“, і хоча признавали, що „настав нині безумовно важкий час для УНДО, а з тим період деякої непевности в цілому українському житті“, проте тут-же додавали, що „це життя пізнало вже надто багато злиднів, щоби не найшло виходу й із нинішньої ситуації“ („Діло“, з 4. XI. 1930., передова стаття п. н. „УНДО“).

І воно справді за цим виходом гарячково зараз від першого моменту шукало й його — хоч з яким трудом — находило. Позбавлене нормальних умовин істнування, мусіло українське життя пристосовуватись до умовин ненормальних, — а проте не припиняло свого походу ні на мить. Пригадуючи потребу вічної громадської активности (гл. „Діло“ з 7. XI. 1930, передова стаття п. н. „Неприсутні не мають рації“), ми стверджували з гордістю цей безнастанний поступ українського життя (гл. „Діло“ з 8. ц. м., передова стаття п. н. „Життя не знає зупинок“). Приноровлено тоді тільки інші методи праці: замість засідань, нарад і резолюцій, писаних інструкцій та обширних обіжників — кинено в маси „пантофлевою почтою“ короткі зрозумілі гасла: „перетрівати!“, „не покидати своїх позицій!“, „не переривати буденної праці!“ (гл. „Діло“ з дня 12. XI. 1930 р., передова стаття п. н. „Без агітації!“). І ці поклики пішли в народ. Їх подавали з уст до уст і вони допомогли — перетрівати найважчі дні.

Атмосфера, доведена у тих памятних історичних днях до максимального напруження, спровола дещо проріділась. Причинилася до цього безумовно у рішаючій і найбільшій мірі українська національна стійкість, бодрість і витривалість, заманіфестована так могутньо і так величньо в останньому виборчому акті. Розпечатано партійну домівку. Помалу на волі являлися один за другим з арештованих провідників. Ставало більше рук до праці і бодай трохи кращі її умовини. За решіткою залишився проте все ще поважний гурт активних діячів, кількох б. послів (з яких декого потім засуджено на 1—2 роки вязниці), генеральний секретар партії й її — голова. І брак цього голови, брак д-ра Дмитра Левицького в активному українському громадянському житті відчували всі найбільше болюче.

Українське національне культурно-політичне життя уже надто розгалужене, кадри молодших і старших діячів надто великі, щоби питання фізичних осіб грало рішаючу ролю для самого втримання національно-організаційного руху на поверхні. І в тих осінніх днях на місце тих, що відійшли, вступали наче автоматично, інші. Старалися виконувати обовязки своїх попередників, як знали й уміли. В усякому разі дбали понад усе за одно: щоби не повстала якась „діра“ в національній позитивній роботі, щоби була збережена безперервність цієї роботи. Коли вийшли на волю умандатовані члени президії УНДО — робота вийшла на ще нормальніший шлях. А проте завжди і кожний з тих, які в почутті важкого обовязку заступали неприсутного голову, і всі ті, що, свідомі поваги і відповідальности хвилі, дисципліновано підчинялися новому провізоричному проводові й щиро та дружньо стояли при його боці, — всі у львівському центрі й поза цим центром почували якусь прикру пустку довкола себе й не відвертали очей з того осиротілого місця, яке нетерпляче ждало повороту того, що його так достойно і так заслужено займав.

Не торкаємося тих конкретних закидів, задля яких д-р Дмитро Левицький був арештований і задля яких перевів у вязниці рівно 8 місяців і 17 днів, — бо їх не знаємо (як відомо, слідство у т. зв. справі президії УНДО вже давно закінчене, але акту обвинувачення ще нема). Можемо лише стояти нині на тому самому становищі, на якому стояли зараз у перших днях після арештування д-ра Дмитра Левицького: дивуватися! Ці самі наші тодішні міркування цілком і нині актуальні. А писали ми тоді таке: „...запевняємо лише, що ми страшенне здивовані тим, що діється. Слухаємо, що „УНДО фінансувало УВО“ — і дивуємося. Дивуємося, чуючи запевнення про якийсь „звязок“ голови й ґенерального секретаря УНДОбєднання з пок. Головінським, після того всього, що в цій справі ці діячі вже заявили; дивуємося, читаючи про „склад „Сурми“ в домівці Українського Клюбу у Варшаві; дивуємося перекидуванню коміть головою наших поглядів на партію і її характер та діяльність її відповідальних керманичів. Дивуємося, не знаємо, що все це значить, не знаємо причин цього всього і правдивих замірів“. І зазначували тоді, що „глядимо на „чорні хмари“, які нависли над українським політичним овидом, не з погляду ґазетної сензації ані злорадства людців, що — мовляв — УНДО попало в халепу, а українцям взагалі залито сала за шкуру, лише з широкого погляду теперішности й будуччини Сходу Европи взагалі та польсько-українських взаємин зокрема...“ (Гл. „Діло“ з 5. XI. 1930., передовиця п. з. „І ми теж дивуємося...“). Тому, завдаючи собі питання: „чи в остаточному наслідку принесе все воно користь польсько-українським взаєминам?“ — дивувалися ми з кожним днем більше, який минав від увязнення д-ра Дмитра Левицького й затримування його у вязниці. Дивувалися, продумуючи над незрозумілими для нас шляхами польської національної політики та все вижидали — коли врешті голова д-р Дмитро Левицький вийде на волю.

Бо д-р Дмитро Левицький є чимось більшим, ніж лише головою політичної партії. Він має уже свою сторінку в українській історії. І він сам, у своїй питомій скромності та відомому почутті автокритицизму, ніколи не перечив, що — будучи людиною — міг іноли помилятися. Але його прикмети й заслуги непомірно вищі понад помилки! Його особиста висока культура, особистий такт, чудове знання людей і відносин, спокій і зрівноваженість поруч з глибоким змислом реалізму — зробили цього українського діяча-патріота незрівняним керманичем національно-політичного життя.

Він вийшов учора на волю. Ще хворий, ще залишаючись осторонь активної громадянської діяльности. Ще впереді стоїть теж може й судовий процес, ще може прийдуть назад дні глибокої журби. Але покищо радіємо всі його поворотом! Радіємо і витаємо та бажаємо і йому і всім нам — щоби міг якнайшвидше знову вернути на те місце, куди покликав його нарід і щоби якнайдовше на ньому для добра народу залишався.

*

Вчора, в дні виходу на волю д-ра Дмитра Левицького — найближчий гурт його особистих і політичних друзів і знайомих склав йому в його помешканні свої бажання. Д-р Дмитро Левицький отримує з усіх усюдів сердечні привіти й вислови глибокої пошани.

Жінка та безробіття.

III.

Фотографічне ателіє. — Фризієрство. — Трикотарня. — Народні пекарні. — Садовинні консерви. — Літні інститути. — Перерібка меду. — Гостинниці. — Діточі садки.

В такий сам спосіб можна би прийти й до **фотографічного ателіє.**

Селяни тепер масово фотографуються. Фотографічні знимки їм потрібні до всяких леґітимацій, посилають їх своякам і знайомим в Америку, ховають собі на спогад. Доброю фотографічною роботою можна стягнути до себе цілу околицю. З фотографічним апаратом легко переноситися з місця на місце. Можна зі свого дому ,хочби він був навіть у далекім селі, їздити на гостинні виступи на день чи два в інші повіти й там збирати замовлення, а дома їх викінчувати. Знимки всяких замітних подій, людей чи місцевостей набувають радо ілюстровані часописи.

Жіноче фризієрство можна би зорганізувати і вести лише у більшім місті. Вправді вимагає воно довшої науки, але хто має до того хист, тому вивчення фризієрства і косметики легко прийде. І тут, як в кожній іншій роботі, можна би заступитися кимсь іншим, зручнішим, а самій — лиш коби мати доволі проворность та організаційного хисту! — можна вже отворити „Інститут краси“, хочби спершу лише у своїм приватнім мешканні. З часом і тут, як і деінде, доходиться до вправи та матеріяльних зисків.

Шапкарство і капелюшництво є також поплатним варстатом праці.

Чим більше селяни прибираються у фабричну тандиту, тим розлогіше поле отвирається для нашої торговлі та виробництва.

До комплету новоселянського одягу належать всякого роду **панчохи і светери.** В кожнім

Wyciąg z protokolu wspólnego z dnia 14 lipca 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 152 czasopisma „Dilo“ z daty Lwów dnia 11. lipca 1931 r. do Sygn. VI. l. Pr. 324/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 14. lipca 1931 r. po wysluchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 10 lipca 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Dilo“ Nr. 152 z daty Lwów dnia 11. lipca 1931 r. zawierającego w artykule pt. „Polśka szkola i nasza molod“ wraz z tytulem w całości, znamiona występku z § 302, 300 uk. zarządzić zniszczenie calego nakladu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzial. redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścil bezplatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. u. p. Nr 6 ex 1863 Dzou. t. j. zasadzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogloszenie drukiem wymienionego wyżej artykulu ma na celu zapomocą nieprawdziwych przedstawień i przekręcania faktów poniżyć zarządzenia władz szkolnych w Tornopolu, by w ten sposób pobudzić innych do wzgardy i nienawiści przeciw tymże władzom przez nastrajanie opinji społeczeństwa o rzekomem prześladowaniu uczniów narodowości ukraińskiej w tychże szkołach. Tą samą drogą zmierza nadto powyższy artykul do przeciwstawienia sobie obydwóch narodowości zamieszkających ziemie Południowo-Wschodnie i utworzenia z nich — na tle bezzasadnego pogłębiania różnic wrogich wzajemnie obozów, co odpowiada znamionom występku z § 300, 302 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk., oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Przewodniczący: J. Antoniewicz wr.

Protokulant: Najsarek wr.

Za zgodność: A. Schufbaler
starszy sekretarz.

отже селі машина до виробу таких річей придаласяб. Машина та, думаю, не така дорога, щоби на неї грошей не роздобути. Можнаб нею обслуговувати цілу околицю та посилати товар до наших кооператив у подальші сторони. При нята учениця помоглаб чимало. Колиб велося, то за якийсь час і другу машинку можнаб докупити і другу ученицю взяти. А не йшло би в селі, то отворити таку **трикотарню** в місточку, де люди зі всіх сторін сходяться. Їздити зі своїм крамом по ярмарках, по відпустах.

Светери, звичайно бавовняні або піввовняні, отже дешеві, купують міщанки і селянки дуже радо. До трикотових зимових камізольок звикнуть селяни скоро. Панчохи, рукавиці — то просто річ конечна. Трикотарня така малаб отже дохід запевнений.

Механізація праці переходить сьогодні і на села. Тепер селяни не хотять пекти дома хліба. Кажуть, що купований в місті дешевше їх виносить. Найліпшим осідком **народніх пекарень** булиб міста і місточка, особливо підгірські. З міста можна би хліби розсилати до всіх сільських кооператив. Народні пекарні як у Львові, так і на провінції проспервалиб без сумніву добре.

Підприємством дуже простим, що не вимагає великих грошевих вкладів, а має будучність перед собою, є **виріб консерв.** І це треба вміти! — скажете. Правда. Але того легко навчитися. Є книжки, як не в нашій, то в чужій мові, що вчать цього дуже основно. Є й у старих людей досвід, який в полученні з книжковою теорією може дати дуже добрі наслідки. І садовини є в нас доволі. Такий Косів коло Коломиї, з розлогими периферіями, є одним величезним садом. Такі Заліщики, далекі від людного центра, можуть свої сади дешево продавати. Є й інші місця, багаті в того роду матеріял, як Олесько, Золочів і т. д.

Ручний виріб садівничих консерв міг би дуже скоро дійти до машинового. Таж наша фабрика цукорків мала той сам, незначний початок. Виріб овочевих консерв можна скорше, як що інше, зачинати від малого. Це можна з початку робити дома, на кухні, в домашньому начинню. Щойно з часом, коли річ поведеться і призбирається відповідні фонди, закупитиб машини і зорганізувати фабрику. Коли інтерес іде добре, тоді легко знайти спільників і фонди.

Такі консерви, роблені не на чім іншім, а на правдивім цукрі, якби були при тім не надто дорогі, знайшли би збут певний. Їх можна би приміщувати в Народній Торговлі й Маслосоюзі, поки спілка таких виробів з цілого краю не отворила би свого власного, специяльного складу, евентуально складів, бо такі річи придалисяб у кожнім більшім місті.

За цей промисл раджу кожній молодій жінці братися, поки час. Ще є тут місця вільні, не обсаджені чужинцями. Завтра може бути вже за пізно. Не лякайтеся при тім фізичної праці! У нас фізичних сил є доволі, їх дешево можна наняти. Ціла вага тут саме в інтелігенції, у змислі скорої орієнтації й обрахунку. А це чинности чисто духові.

Найбідніші діти великих міст мають свої вакаційні оселі, з якими їдуть у час літньої спеки на село, на свіжий воздух і сонце. Багатші люди забирають свої діти зі собою в гори та до купелів. Лише діти менше заможної, трудової інтелігенції не мають де дітися, бо їх батьки, вічно заняті, не виїзджають на літо, а до оселі їх не приймуть. Для таких дітей, що є здорові, не треба ні гір, у яких дуже легко можна застудитися, ні побуту в дорогих, переважно бездвартних купелях. Їм треба лише села, ліса, молока та садовини. Для таких дітей придалисяб **літні інститути.**

Недалеко Львова, в горбовинно-лісистій околиці Перемишлянщини, чи в рівній Глинянщині, знайшласяб певно відповідна, простора хата. Не треба тут ніякого комфорту, а тільки здорового харчу і сердечної, педаґоґічної опіки. Таку опіку абсольвентки семинарій моглиб їм дати. Оплата за літні інститутки булаб така сама, як за інститутки у Львові. З тої оплати, при більшім числі інституток, могли би власнички інституту і цілий рік жити. Зрештою на зиму придумалиб собі й іншу, хоч менше поплатну працю. В кожнім разі, як є де поставити машину до шиття і чим огріти хату, то робота знайдеться.

В наших горах, на Підгірю і на Поділлі, мають селяни велику скількість меду на збут. Той мід переважно марнується, бо людність нашого краю не розуміє ще його великої лічничої та поживної сили і не купує. Тому покищо требаб подавати їй мід в іншій формі. У формі напитків та медівників. Добрі медівники, печені на правдивім маслі, заступилиб дітям усякі тісточка, куповані по цукорнях, а печені Бог один знає, на чім. Заводячи **перерібку меду** (кожна кооператива прийме її радо), сотворюємо нову галузь рідного промислу і збогачуємося самі, а й допомогаємо матеріяльно нашим найбіднішим з бідних, бескидським верховинцям, що притиснені чужим елементом, темні і безпорадні, криються мов дикі звірі по гірських нетрах.

Добрим джерелом приходу моглиб стати по повітових містах приватні, невеличкі, убогі, але чисті **гостинниці,** куди сільська інтеліґенція моглаб заїздити і де навіть місцеві самітні люди, як урядовці чи самітні жінки-працівниці, моглиб постійно жити. В кожнім такім місті є жидівські готелі, постійно переповнені, але до них незручно заїздити ні учительці зі села ні самітній панночці. Навпаки, така українська приватна гостинниця, ведена жінкою, булаб відповідним місцем заїзду для кожної, наймолодшої навіть жінки.

Ті з абсольвенток, що їх тягне до себе з непереможною силою наука, себто такі, що мають вроджений педаґоґічний хист, а не в силі дістати ні державної ні приватної посади — нехай організують по більших, свідомих селах **дошкільні діточі садки,** які і в зимі продовжувалиб науку. Селяни платилиб за неї по-части грішми, по-части харчами, як чия булаб воля. Хто вміє з селянами жити, той вижив би між ними цілком добре. Та певність у батьків, що позбудуться на кілька годин дітей з хати, багато в них варта. Свідоміші опікувалисяб навіть такою учителькою, оскільки вона для їх дітей булаб добра. А що діти вічно чергуються, бо старші відходять а молодші приходять, — то така посада моглаб бути постійна. Якби так ще при тому мати машину, брати шиття та при помочі старших учениць шити для дітей одяг (розуміється за оплатою), то моглаб зовсім не зле матеріяльно стояти. А колиб ті приходи за[...] стали на забезпечення собі на старість емеритури в якім банковім підприємстві, тоді можна на такій посаді серед своїх людей і полишитися. Одначе це буде в порівнанні з іншими підприємствами все марне, бідне і непевне, хоч й ідейне пристановище.

Наші селяни, навіть ті, несвідомі, охоче йдуть до своїх. Як не патріотизм, то добре зрозумілий власний інтерес і рідний інстинкт їх та[...] тягне. А коли би по наших селах були: своя кооператива, текстильна крамниця, господа, свій кравець, швець, своя кравчиня, пекарня, провідниця садка-шкілки, тоді ми моглиб бути спокійні за нашу долю і за долю всіх тих робітниць(ків). Але лиш тоді, коли провідниками тих інституцій стануть люди інтеліґентні, повні любови й доброї волі для народу. Вони були б природними провідниками і дорадниками сільського населення. Українська інтеліґентна жінка, заробляючи по селах на свій і своєї родини прожиток, може скорше як учителька стати піоніркою народньої культури на селі. Бо вчителька є залежна, а вона ні. Її удержував би безпосередньо рідний нарід.

Володимира Жубовецька.

—o—

Конференція в Льондоні.

Анґл. уряд порішив скликати негайно до Льондону конференцію міністрів закордонних справ заінтересованих держав Европи. Конференцію призначено на понеділок 20. липня з[...] на год. 6. попол. Дотого часу вернуть [...] прем. Мекдональд і мін. закорд. справ Гендерсон з Берліна на цю конференцію. Свій при[...] до Берліна заповіли оба державні анґл. мужі [...] пятницю 17. липня ц. р. Тому вже вислано з[...]прошення міністрам зацікавлених держав. З[...] Держави не візьмуть мабудь офіціяльно участи в цій конференції, але висилають обсерватора, яким буде сам держ. секретар закорд. справ Стімсон. Політичні круги Европи приняли рішення анґл. уряду дуже прихильно.

Дайте моральну й матеріяльну поміч тим, котрі впали жертвою найвищого громадянського обовязку!

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. ЛИПНЯ 1931.

ЯР. МАНДЮКОВА. 6)

В обіймах адрійської перли.

Поезія моря. — Ціна ґондолі. — Спізнені.

(Докінчення)

Пливемо вузенькими водяними вулицями. Всюди темно, страшно, тільки ясні очі будинків, довгою смугою світла вдаряють об гребінь ґондолі, безшелестно просуваються по її боках, заглядають в очі й тихо лишаються на місці.

Понад нашими головами, білими примарами шелестить, попри хати висохле білля.

— Ви бачите, каже ґондолієр, це „казабольдино“, в ній жив божеський Аретіно зі своїм гаремом, й він підсміхається під носом. Ви знаєте про нього?

— Трохи чули.

— Це був великий пан, до нього приїздили королі, цісарі, його обдаровували дорогоцінностями. Тіціян малював його. О-о! це був великий пан. Тільки великий Мікельанджельо бридився ним, тому, що жив дуже розпусно.

— Звідкіля ви це так знаєте?

— Як, щоби я не знав історії свого рідного міста? Ви спитайте яке-небудь мале „бамбіно“, а воно розкаже вам про все.

У глухій, мрійливій тиші, заклюпотіли нечайно весла й почули ми звуки пісні: „Сенца амаре, андаре саль маре-е... нон піо конзоліре-е“... Кілька ґондоль виїхало з бічної вулички, наповнених веселими хлопцями й дівчатами та проїхали біля нас, вигукуючи сильно „буона нотте сіньора“.

Наше товариство, захоплене чарами венецької ночі, мовчить, тільки мрійливий артист починає деклямувати:

Ясне небо сафірове
Звіздами ціле гориш!
А ти, море смараґдове
Усміхаєшся і спиш!
Тихо місяць сипле зорі
Срібне коло міниться —
Війне леготом по морі
Плесо плеще, піниться...

— Гарно! Чудесно! Чия це поезія?

— Вашого перемиського поета Пачовського.

— Дуже ґарна, пригляньтеся краще морю, правда? Виглядає наче щаслива дитина у сні, тихе-спокійне... мрійливе. А тепер гляньте на місяць! Така сама ніч мусіла бути тоді, як наш поет творив свої вірші.

Срібне коло міниться, мерехтить наче живе, а зорі горять, наче у нас при сильному морозі.

— Ще трохи й ви станете поеткою!

— На жаль, за короткий час лишаємося під італійським небом.

Поволі завертаємо до пристані, платимо умовлену суму й стоїмо на березі.

Ненадійно надїздить ґондолею наш доктор з товаришкою. Ми чуємо, що в них з ґондолієром не все в порядку. Одна й друга сторона живо вимахує руками. Ми сміємося, ґондолієр з обуренням відкидає пять лір й каже дати двацять.

Доктор теж лихий.

— Що до дідька, кажу йому, маєш пять лірів, а він тиче мені під ніс, два рази свої дві лапи“.

— Платіть! — гукаємо до нього. — бо скине вас у море!

Доктор люто кидає ще кілька міцних слівець у сторону перевізника, платить двацять лірів і з довгим носом вискакує з ґондолі.

— А що? Треба було відразу згодитися, та[...] як ми.

— Скільки ви заплатили?

— Три ліри й було нас троє, а вас двоє [...] ха, ха, ха!

— Ті італійці, це справжні злодюги! — [...]рішує доктор.

Тимчасом добігає година нашого віїзду. Па[...]куємо наші манатки й виїздимо трамваєм [...] стацію.

При обчисленні показується, що бракує кілька осіб. Провідник рве волосся.

— Шкода, що тут нема болота, моглиб ми повідбивати свої ноги й тоді можнаб доклад[...] почислити — каже якийсь сміхун.

— Вам жарти в голові, а тут нема ніякого жарту, подумайте: за десять хвилин відїзд[...] поїзд, а ми не найшли ще ваґону і тих бов... [...]пірвало.

І він гонить, наче курка за качатами.

— Овва, як такі мудрі, нехай собі лишают[...]ся, далі самі поїдуть.

— Алеж це неможливе, маємо збірний біле[...] а вони можуть не мати гроша.

Заїздить поїзд. Всі влазять, дві-три хвили[...] до відїзду, а ті наші заблуканці волічуться.

Малиж вони за це, вже хто хотів, чи не [...]тів, вичитав їм проповідь!

І на диво, в правдиво християнською по[...]рою, вислухали це все й спокійно засіли за міс[...] тих, що живо руками доводили їм їхню стра[...] провину. Ментори оглянулися.

— Ну, й прошу я кого, вони вже посіда[...]

— Махніть рукою, станьте краще біля ві[...] Гляньте, як чарівно поринає Венеція в морі!

Ще кілька хвилин і „Перла Адрії“ [...]чам з очей.

—o—

Розвал московського православія.

Успіхи унійної акції на Волині.

Кремянець, 6. липня 1931.

На сторінках „Діла" (Ч. 124) вже подано, скільки клопоту має туницька парохія в Кремянці зі своїм настоятелем о. Боришкевичем, на якого скаргу зложила на нього до митрополита Дениса. Відповідь на скаргу була точнісінько така, як передбачалося: замість того, щоби зайнятися вчинками о. Боришкевича, духовна консисторія перепровадила ревізію над діяльністю туницького церковного старости, бо він одним з перших підписав скаргу. Ревізія виказала зразкове ведення старостою своєї справи, консисторія не найшла жадної зачіпки, і визнала скаргу на о. Боришкевича... зліквідованою.

Такий спосіб поведінки духовної консисторії цілком зрозумілий. Бо о. Боришкевич є одною зі шрубок страшної і для всіх православних українців зненавидженої системи духовно- релігійного гнету, або релігійно-матеріяльного визиску української людности в Польщі, — системи, яка носить назву „істінно-русскоє православіє". Всі чинники тої системи виступають в ній солідарно: одні одним допомагають, одні одних обороняють. І боротися зі зловживанням одного з них, значить мати проти себе усіх інших чинників чи цілу систему. Коли туничани зрозуміли цю гірку правду свого духовного життя, то рішили стати на радикальний шлях до оздоровлення в себе церковних відносин, і на одній зі своїх нарад вони постановили зайнятися збіркою підписів під декларацією про відкриття на Туниках греко-католицької парохії. Збірка провадилася успішно (зібрано до 260 підписів), цілком отверто (бо чогож критися?), і враз наслідки показалися цілком несподівані: консисторія на чолі з п. Покровським вступила в переговори з туничанами, отверто призналася їм, що о. Боришкевич не на свому місці, і пообіцяла забрати його.

Але теперішня православна духовна влада завше вірна сама собі. На православну церкву дивиться вона, як на свою російську „вотчіну", а на себе, як на її власника і пана. Тому, усуваючи одного зі своїх співробітників, заміщає його іншим, до нього подібним. Отже о. Боришкевича переносить до Острога, а на його місце призначають о. Кішківського, відомого пароха м. Острога, ославленого своїми виступами проти українців і розтратою церковних грошей. Тому спокою на Туниках не буде. Очевидно, такою поведінкою духовна влада або хоче помститися на туничанах або доказує, що замкнула себе в тісному гуртку своїх людей і не знаходить в собі відваги з цього зачарованого гуртка вийти. Очевидно, для тиничан залишається продовжувати своє духовне оздоровлення тимже шляхом, на який вони вже вступили, — тобто організувати церковне життя без допомоги москалів, на основі релігійного порозуміння з Апостольською Столицею.

Звичайно, москалі та їхні москвофільські прислужники, що у каламутній водиці ловлять собі рибку, намагаються відхилити людей від цього кроку. Вони стараються довести, що релігійне порозуміння з Римом є зрадою православної віри та її переміною. Але факти доводять щось іншого. На днях, а саме 7. цього місяця, в кремянецькому костелі відправлено першу греко-католицьку Службу Божу. Правив о. місіонар Величковський з Ковля, а співали і читали туницькі парохіяни. З цілого богослуження, як і гарної по формі і змісті проповіді о. місіонара, численно зібрані присутні переконалися, що греко-католицька відправа цілковито, навіть до найменших дрібниць, є „православна". Ніхто теж не жалів того, що замість варшавського митрополита Дениса і кремянецького епископа Симона, поминали вселенського архієрея Пія, митрополита Андрія й епископа Миколая!

Туничанин.

—o—

Організація „Спілки Українських Хліборобів".

Дня 14. липня ц. р. відбулися Доповняючі Основні Збори „Спілки Українських Хліборобів". Збори мали за ціль вибрати Надзірну Раду, застановитися над головнішими завданнями Спілки і започаткувати практичну діяльність Спілки. Початок жнив не дав змоги багатьом хліборобам явитися на ці Збори. Однак прибуло достаточне число членів для уконституування.

До Надзірної Ради вибрано одноголосно слідуючі особи: пп. Мирона Луцького, Миколу Малицького, о. Т. Приймy, інж. Терпиляка, о. Теофіля Горникевича, о. Осипа Ощипка, Михайла Корпала, Миколу Мариновича і інж. Віктора Вакуловського. Збори постановили, що першим завданням Надзірної Ради є перевести орґанізацію українських хліборобів-продуцентів по повітах або по округах та перевести точну реєстрацію господарств поодиноких членів орґанізації.

„Спілка Українських Хліборобів" поставила собі за ціль стати централею для спільного закупу і збуту ріжних хліборобських продуктів, орґанізувати годівельні й насінні стації та головно стати початком міцної організації хліборобів на принципах клясового обєднання. Подавляюча більшість нашого народу звязана з хліборобською працею. Отже зорганізування цієї найбільшої сили дало би можливість звільнитися з-під впливу мало творчих і непродуктивних елементів та занятися загодом відповідне до свого значіння місце в культурно-економічнім життю нації.

По зборах на засіданні новообраної Надзірної Ради, що відбулось для уконституування, головою вибрано М. Луцького; заступником голови — М. Малицького і секретарем о. О. Ощипка. До Контрольної Комісії вибрано: о. Т. Приймy і М. Мариновича. Іменувати управу Спілки доручено Президії за апробатою їх опісля поодинокими членами Надзірної Ради.

Учасник.

Заграничні капітали в Польщі.

Цікаві дані оголошено офіціяльно про участь заграничного капіталу в польських акційних спілках. В дні 1. січня ц. р. капітали акційних спілок досягли суми 3 міліярдів 342 міл. зол. В цьому заграничного капіталу було 44.6 проц., або 1 міліярд 490 міл. зол. Найбільше заанґажована в Польщі є Франція з капіталом 385 міл. зол. (25.8 проц.). Друге місце займає німецький капітал 372 міл. зол., разом з Данцігом 380 міл. зол. або 25.5 проц. На третьому місці стоїть капітал американський з 317.9 міл. зол. (21.3 проц.). Поруч французького ділає, але в інших ділянках, капітал бельгійський, що займає четверте місце зі 140 міліонами зол. (9.4 проц.). Пятий щодо висоти є капітал англійський (71.9 міл.), шостий австрійський (58 міл.). До середніх капіталів, побіч австрійського, належить швайцарський з квотою 42 міл. зол., що все дальше маліє.

Найбільші зміни зайшли в гірничо-гутничому промислі та електрівнях. Найповажніше місце в цій групі займає шведський і голяндський капітал, кожний по 27 міл. зол. Дальше місце займає чеський капітал з квотою 16 міліонів зол. та італійський з квотою 11 міл. зол.

До групи дрібних капіталів, заанґажованих у польському промислі, належать: данський (4.5 міл.), лотиський (1.5 міл.), румунський (2.6 міл.) та угорський (3 міл.). Вкінці палестинський з дрібною квотою 121 тис. зол. Ці капітали не виявляють схильности більшати.

Цікаве, що краї, заанґажовані поважно в польському промислі, як Франція та Бельгія, мають малі обороти з Польщею. Взагалі заграничний капітал, що бере участь в польському господарському житті, стоїть у звязку з ріжнородними територіяльно-політичними симпатіями, що безупинно зміняються відповідно до розвитку світової політики, господарської коньюнктури і заінтересування окремими ділянками польського промислу.

Ратування фінансового положення Німеччини.

В середу 15. липня ц. р. перед північю нім. уряд закінчив покищо майже перманентні наради присвячені шуканні способів рятунку цілого господарства. Наради увінчалися проголошенням през. Гінденбурґом у формі декрету основного розпорядку і чотирьох виконних розпорядків, які діють негайно від дня їх оголошення.

Розпорядок постановляє, що банки, яким признано мораторію, крім приватних емісійних банків, можуть доконувати виплат вже в днях 16., 17. і 18. липня ц. р., які призначені на платні робітникам, пенсії, емеритури і ренти, на виплату запомог, обезпечених премій і податків. Приписи цього розпорядку обіймають теж оборот переказами. Далі розпорядок принимає немилі правні наслідки довжникам, які в часі мораторії не могли заплатити своїх довгів та звільняє їх від заплати відсотків проволоки.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ЛИПНЯ 1931.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

З ПРОБЛЕМ ЛІТЕРАТУРИ.

Прояви доґматизму.

Коли хочемо оцінити твір мистецтва, не вірмо, що наш ідеал людини й суспільної майбутности найкращий і найглибший. Не вірмо в рай на землі. Коли віримо в поступ, не зачиняймо перед ним єдиної можливости, завдяки якій істнує: невпинного шукання нових форм людського співжиття. Коли-ж не віримо в поступ і тужимо за минувшиною, не забуваймо, що найкращі її періоди були залежні від обставин, які важко повторити.

Можна заздрити політичним або релігійним критикам, що мають на літературу готовий погляд, тому, що знають ідеал розвитку народу та людства. Історія літератури вчить нас скромности; найбільші її твори змальовують такі розбіжні сили людської психольоґії, що важко її звести до одної сили в формі якогось найвищого ідеалу.

Ніякий історик, соціольоґ ні фільософ не в силі дати безсумнівних даних, яка форма розвитку народу чи співжиття народів буде найкраща за десять чи двайцять літ. Найвищі ідеали нації є звязані щоденно із цілою сіткою міжнародніх інтересів, з якими нація мусить рахуватись, коли не хоче стати предметом торгу сильніших. Так само на мрії найніжнішого серця впливає щоденна сіра праця.

Критик, що стає перед твором літератури не має великих підстав, уважати автора мудрцем чи ідіотом тому, що він вірить у республику чи диктатуру. Коли він має дещо фільософічної підготовки то знає, з яких джерел і з якого матеріялу творився його власний світогляд. Інколи одно особисте переживання на терезах, де покладені дві протилежні ідеї заважує більш як сто прочитаних томів.

В атмосфері фільософічно й культурно підготований оцінка людей іде по лінії ідеольоґічних і особистих симпатій. Чим більше первісна ця атмосфера, тим менше чутлива вона на нюанси. Само слово „література" має сотні значінь, залежно від того, які хто звязує з нею форми та ідеї. Так само як і в давнину, коли письменниками ставали письменні, а поетами віршуни, так і нині поняття літератури починається для широких мас уже на межі грамотности й первісної мельодії. Нема ніяких наукових метод, які могли би теоретично зясувати, чим мусить визначатись писаний твір, щоби вже мав право на назву літературного. Кожний нарід, кожна його доба, а навіть кожна його суспільна кляса означує ті межі відповідно до своєї освіти, смаку, духових потреб.

Таким робом маємо не одну літературу, а ріжні її роди. Навіть коли вживаємо слова „література" в своєму середовищі, посеред людей тої самої суспільної кляси, не завсіди звязуємо з її поняттям ті самі зразки, що наші товариші. Одні хотіли би, щоби поширти її межі на твори, які промовляють і до нижчого умового рівня — навіть на твори популярні; інші ставлять домагання, щоби сучасна література не повторяла зразків уже довершених бодай у рідній мові; ще інші обмежують поняття літератури на твори, що задовольняють їхні духові потреби або змінаються на рівень багатшої літератури своїх сусідів.

Більшість усіх непорозумінь у критиці плине з того природного явища, що читачі і критик не вживають тої самої міри оцінки супроти письменника і його твору. Загал хоче ясних формул і ясних відповідей. Його цікавить у першій мірі, чи критик похваляє автора чи ні і чи за те саме, що і йому, читачеві, припало або не припало до вподоби. У літературах істнує природний поділ функцій, що зменшує ці непорозуміння. Публика, що шукає в книжках розривки, сензації або акомпаніяменту до своїх полі-

ОСТАННІ ВІСТИ

ФРАНЦІЯ ГОДИТЬСЯ ДОПОМОГТИ НІМЕЧЧИНІ.

В четвер 16. липня ц. р. вночі надійшла телеграма до Берліна, що Франція уділить Німеччині великої позички — 5 до 7 міліярдів франків, але щойно тоді, як нім. уряд піде на політичні уступки. Політичні круги доходять до висновків, що між Францією і Німеччиною наступило засадниче порозуміння. Прем. Ляваль запросив телеграфічно канцлера Брінінга і мін. Курціюса негайно приїхати до Парижа. Німецький уряд приняв запрошення і в четвер 16. липня ц. р. оба нім. державні мужі виїзджають до Парижа, а звідси поїдуть прямо до Льондону на конференцію, яка відбудеться в понеділок 20. липня ц. р.

Англійська преса запевняє, що Німеччина згодиться на далекойдучі політичні уступки на користь Франції, але ніколи на якінебудь гарантії щодо Польщі.

ВІЗИТА МЕКДОНАЛЬДА І ГЕНДЕРСОНА В БЕРЛІНІ ВІДЛОЖЕНА.

З Берліна надійшли вістки, що виїзд нім. державних мужів, себто Брінінга і Курціюса до Парижа вже в четвер 16. липня ц. р. спинив приїзд обох англ. державних мужів до Берліна, яких візита була назначена на пятницю 17. липня ц. р. Тому візиту англійських держ. мужів відложено на пізніше.

НАРАДИ ГЕНДЕРСОНА, СТІМСОНА І КЕЛЬОГА В ПАРИЖІ.

В Парижі відбуваються важні наради між державними мужами Франції, Англії й Америки. мужів. Кружляють поголоски, що англійський міністр закорд. справ Гендерсон приїхав уже з конкретним пляном зближення Франції з Німеччиною, знову амер. державний секретар закорд. справ Стімсон привіз зі собою плян роззброєння, а Кельоґ посередничить між державними мужами на цій нараді. В четвер 16. липня ц. р. відбулося засідання ради міністрів під проводом прем. Ляваля, на якому були теж присутні оба міністри закорд. справ Гендерсон і Стімсон. На засіданні обговорювано плян роззброєння, але присутні на нараді обмінювалися теж думками про катастрофальне положення в Німеччині. Перед нарадою мін. Гендерсон відбув півгодинну конференцію в амбасаді Зед. Держав з держ. секретарем Стімсоном. Тепер запрошено на наради до Парижа ще обох нім. держ. мужів.

ПОЖЕЖА НАФТОВИХ МАҐАЗИНІВ У БОРИСЛАВІ.

В середу 15. липня ц. р. повстала з невідомих покищо причин пожежа у Бориславі, яка знищила нафтові маґазини концерну „Галичина" і римарські, столярські та колодійські заклади. Завдяки пожежній сторожі вогонь зльокалізовано. Шкода сягає до 80.000 зол.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В СЛОВІТІ.

В четвер 16. липня ц. р. повстала біля 10. год. рано пожежа в одній хаті в селі Словіта, перемишлянського повіту, яку вітер поширив негайно на будинки інших селян — так, що до 4-ої год. пополудні згоріло 60 господарських будинків. З Глинян і доокольчних сіл приїхали до Словіти пожежні сторожі. Шкоди покищо годі обчислити, але вона дуже велика. Дотого погоріли саме найбідніші селяни села і тому біля 100 родин залишилося без даху над головою. Про пожежу повідомлено воєвідство.

УГОРЩИНА РОЗБИВАЄТЬСЯ ЗА ПОЗИЧКОЮ.

До Будапешту вернув прем. Бетлен, перервавши відпустку. Уряд веде переговори, щоб негайно дістати позичку бодай 5 міліонів фунтів штерлінґів і рятувати фінансове положення держави, яке захиталося по катастрофі в Німеччині. Якщо не дістане позички, тоді уряд мусить видати нові ощадностеві розпорядки.

—o—

НОВИНКИ

— **Промоція.** В авлі львівського університету відбулася 27. червня ц. р. промоція Мирослава Богдана Йосифа 3 ім. Куника з Перемишля на доктора всіх лікарських наук.

— **В Українському Науковому Інституті** в Берліні відбувся 15. ц. м. курсовий виклад проф. д-ра З. Кузелі на тему: Коректура книжки. Тогож дня була дискусія з приводу відчиту інж. д-ра Володимирова. Дня 17. ц. м. буде виклад д-ра Б. Крупницького про діяльність Пилипа Орлика на Правобережній Україні в 1711 р.

— **Новий судовий процес С. Жука.** Прокуратура при окружнім суді в Рівнім виготовила шість нових актів обвинувачення проти Семена Жука, заступника голови української соц. радикальної партії. Обвинувачує його за промови в шістьох волинських селах. Розправа відбудеться перед виїздною сесією в Кремянці. Боронитиме адв. д-р Степан Шухевич.

— **Ревізії.** В Микуличині, пов. Надвірна, переведено поліційну ревізію у В. Домашевського. Шукали за якимись летючками, машиною до писання чи друкарнею, але не найшли нічого. Тепер не вільно йому без дозволу поліції виїздити. Крім того переведено ревізію в інж. Гр. Голинського, А. Ляхоцького та Ів. Савчука. Зривали підлоґу в хаті, а навіть шукали по уліях розуміється, без успіху.

— **Міжнародній зїзд католицького студентства „Pax Romana"** відбудеться цього року в днях 20.—26. липня у Фрайбурзі (Швайцарія). Українське католицьке студентство висилає на зїзд делеґацію, яка має перевести приняття українського студ. т-ва „Обнова" у Львові в члени цієї міжнародньої конфедерації студенства.

— **Мука і хліб потаніли.** Львівський маґістрат установив з днем 16. ц. м. нові, нижчі ціни муки і хліба. 1 кґ. пшеничної муки 65 проц. у млині 46 сот., у гуртівника 47 сот., в подрібній продажі 54 сот. 1 кг. 60-проц. у млині 47. сот. Житна мука урядового типу в млині або гуртівника 40 сот. 1 кґ. хліба з житної темної муки в склепі 32 сот., з житної муки урядового типу в склепах 45 сот., з пшенично-житної муки 50 сот. Ціни булок без змін.

—**Залізничі полекші** для державних урядників і вчителів будуть, як пишуть варшавські ґазети, незабаром зовсім знесені. Тим способом уряд хоче піднести рентовність польських залізниць.

— Населення Польщі зросло, як стверджує головний статистичний уряд, протягом 12 років із 26.282.000 на 31.147.616 осіб або на 18.5 проц. Пересічний річний приріст дає 408.492 осіб.

— **Градові бурі** перетягають майже щодень понад Сх. Галичину. 14. липня над семи громадами ярославського повіту перейшла воздушна труба з градом і наробила великої шкоди в господарських будинках та на полях. Куди перейшла буря, майже всі дерева поломані. — Того самого дня шаліла буря над Перемищиною і впав град, що знищив засіви в громадах Дубенко, Славнища, Дроздовичі і Неваднова. — В Радехівщині навістила градова буря громади Ббиків Старий і Новий, знищивши землеплоди на просторі 210 морґів.

— **Пожежі.** В Міжинці, пов. Перемишль, згоріло 14. ц. м. пять господарських загород. В часі пожежі згоріла, рятуючи добро, 82-літня Анна Мармура. Крім того найшли смерть у вогні Анна Ковальська літ 60, Цецилія Салька літ 35 і 3-місячна дитина. Згинула також худоба. Шкоду обчисляють на 50 тисяч зол.

— **Жертва купелі.** У Пруті біля Коломиї утонув підчас купелі 24-літній Фішель Кравтгамер з Камянок Малих. Є це третій топільник на протязі короткого часу.

— **Повінь на Кавказі.** З північного Кавказу пишуть про величезну повінь, що навістила адикайську округу наслідком кількадневної зливи. Поверх 100.000 гектарів засіяних піль, що належать до колхозів, залляла вода. Дощі залляли також кілька закопів у донецькому басейні. Шкоди величезні.

— **Ріжні вісти.** На збіжевій торговиці в Ліверпулі впали ціни так низько, що багато фірм збанкротувало. — В Коломиї переїхав автобус Якова Яворського, наслідком чого він умер у шпиталю. — До маґістратської каси в Бельську вломилися злодії і знайшли в ній 5 сотиків. — В Празі арештували б. чехо-словацького міністра війни Штрібрного за службові зловживання

Дописи.

СНЯТИН. *(Громадські вибори).* При кінці червня ц. р. відбулися тут доповнюючі вибори до громадської ради. Ці вибори попередило відоме вже читачам „Діла" вильосовування, а властиво викидування (по совісти зазначую: нічим неоправдане і тому незрозуміле для всіх громадян з сумлінням) радних, несимпатичних тепер бурмістрові Немчевському. Жертвою того „льосування" впало 10 радних українців і 7 радних [illegible]стів (більше не можна було викинути), між ними всі інтеліґенти. Один радний-українець, п. Фірманюк, начальник суду, зрікся мандату, [illegible] оттак делікатно запротестувати проти такого способу вильосовування. Вся дальша передвиборча акція бурмістра Немчевського змагала до того, щоб недопустити до поновного вибору [illegible]кинених радних, а передовсім інтеліґентів, а [illegible] тому, що ті радні, ображені як люди в почутті і розумінні законности й добрих обичаїв, перевели на раді ухвалу, що висказувала бурмістрові Немчевському недовіря за таке незаконне, неделікатне і аґіршаюче льосування і за сфалшування опісля протоколу із того льосування. Щоб наміреної ціль осягнути, взявся бурмістр розбивати виборців-українців і жидів. Насамперед шукав поза українським виборчим комітетом між найменше свідомими виборцями амбітних одиниць на кандидатів на радних. Коли це шукання було без успіху, тоді бурмістр звернувся до сель-робів з проханням подати йому 6-ох кандидатів на радних, бо тільки 6-ох українців хоче бурмістр пустити до ради. Між сель-робами знайшлося тільки трьох таких, що мали лице відчахнутися від свого загалу і за обіцяні ґрушки на вербі перейшли на бік маґістрату. По цій другій невдачі, коли ще проти розмов з сельробами счинився крик навіть серед польського громадянства, звернувся бурмістр Немчевський до радикалів і запропонував їм вже 10 мандатів радних, але тільки самих міщан з виключенням бувших радних, інтеліґентів: о. Іллі Оренчука, пароха, п. Олекси Бордуна, віцебурмістра й о. Йосифа Проця. „Не треба вам адвокатів, посередників. Ви, міщани, потрафите сами заступати в громадській раді свої інтереси. Ксьондзи, як ваші, так і польські, нехай пильнують церкви і костела". А один представник влади навіть на таку демагогію пустився: „Що то є, що вами, радикалами командують попи?!" Ці виступи проти священ[illegible]

тично-суспільних пересвідчень має для заспокоєння цих потреб окремі видавництва, журнали і окремих критиків, яких зрештою і так не читає, бо знавців літератури не потрібує.

У такій літературі як наша, де письменники мають великі труднощі уявити собі свою авдиторію, складену одночасно із інтеліґенції, селян і робітників, не тільки критика на ріжні твори, але й самі ці твори родяться часто через непорозуміння. На те, щоби написати повість для шкільної молоді, песу для мандрівних народніх театрів, поему для підбадьорення селян або робітників не конче треба бути аж письменником. Найчастіше пересічний аматор без ніякого почуття стилю, композиції і з порожньою головою продукує таку літературу багато краще, ніж справжній письменник. Інтеліґенція та смак часто стоять на перепоні для такого успіху. Найкраще вміють промовляти до себе люди на тім самім інтелектуальнім рівні.

У добі літератури, коли письменника хотять писати для всіх і коли критики оцінюють їхні твори з такого „загально-національного" становища, точно беручи нема потреби критики, бо менш-більше все те, що є друковане, а має зовнішні ознаки грамотности вважається літературним надбанням.

Критики, що підходять до оцінки літератури з ідеалами свого світогляду, а не мають перед очима довгої ріжноманітної низки живих зразків творчости — не мають найпевнішого засобу перевірки своїх осудів.

Як виглядають такі осуди на це маємо пропречисті приклади в нашій найбільше попул. поширеній критиці. Критик вибрав, скажім, як найвищу міру літератури ідеали національної енерґії, волі, віри в свої сили або в перемогу суто-національних прикмет нації. Ці темнуваті абстракти вистачають для ріжких осудів. Такий критик може не розумітися на ніяких інших прикметах твору, вважаючи свої домагання найважнішими. Наслідок такий, що безвартними, а навіть шкідливими стають якийсь там Достоєвський, Ромен Ролян, Рабідранат Таґор, Гамсун, а за те гідним поширення стає звичайний віршомаз, що переробляє на строфи погляди такого боєвого критика.

Точнісько тою самою льоґікою оцінюють творчість ті, що шукають у творах у першій мірі ідей згідних з теоріями Маркса й Леніна. Вони волють повість свого однодумця, що стоїть на межі аґітаційної брошури, ніж „Відродження" Толстого, що має виразну релігійну провідну думку. Не інакше ставиться до літературної творчости Ватикан, що видає індекс із кількатисяч осудженими творами між якими є найбільші імена сучасности й минулого.

—o—

ків не спинили маґістрат і бурмістра вибрати до оади, крім невильосованого польського пароха, ще двох священиків, але обох польських. Та на дохвалу міщан-радикалів треба сказати, що у них було більше розуму, як хитрої злоби у їх противника, і тому вони не пішли на цю антипопівську вудку. Пропозицію бурмістра предложили вони виборчому комітетові і цей комітет, зложений з найкращих одиниць міщанства з радикальної партії, УНДО, соціял-демократів і навіть сель-робів правиці, у приняві 75 членів і в неприсутности заінтересованих інтеліґентів відкинув одноголосно пропозицію бурмістра. Комітет зовсім справедливо розумував: 1) що не можна ніяк погодитися на те, аби нам маґістрат диктував кандидатів на радних, а не щоби виборці сами кандидатів собі вибирали; 2) що погодитися на домагання бурмістра виключити нині із числа кандидатів згаданих інтеліґентів, значить: дати маґістратові основу усувати за рік чи два із числа кандидатів свідоміших міщан; 3) що як поляки мають на 16 радних аж 11-ох інтеліґентів, то чому українці не малиб мати хоч 3—4 інтеліґентів, і то тих, до яких виборці мають довіря? Що цій третій невдачі Немчевський рішився вибрати при піддержці всіх „власть іміючих" проти волі 80 проц. виборців усіх своїх кандидатів до громадської ради і — скажу це словами одного поважного поляка, людини з розумом, честю і сумлінням — „що постановіл, упляновал і в безчельни спосуб шперовадзіл". Що бурмістр виграв при виборах леґальним способом, за згодою більшости виборців, цьому не вірить у Снятині і десять людей, ані ніяка власть, ані навіть самий бурмістр Немчевський. Він виграв вибори, чи радше недопустив до ради людей, собі особисто немилих і небажаних, тільки при помочі усіх можливих виборчих штучок і явних зловживань, як: 1) тенденційним уложенням виборчих лист і недопущенням соток українських виборців до віддання голосу із ріжних причин, 2) дібранням виборчої комісії, що складалася в більшости з людей караних вже судово за ріжні зловживання і готових на всякі виборчі махінації, 3) допусканням маґістратських сторонників до голосування по 7—8 разів на день, поминувши вже тероризування виборців: жидів ріжними шиканами, наших арештуваннями день перед виборами і в самі вибори, інвалідів погрозою відібрання їм інвалідської ренти, маґістратської служби і робітників погрозою втрати служби й зарібку, ремісників погрозою, що не дістануть роботи при будові залізничого двірця, як не будуть голосувати на маґістратських кандидатів, очорнюванням українських кандидатів, як людей ворожих польському народові і поль. державі й застрашуванням поляків-виборців своєю близькою смертю і небезпекою, що як віцебурмістром буде тоді Бордун, то „кшесло бурмістша вттеди шпепадло для нас на завше". При помочі таких штучок і зловживань вибрав, кого хотів, а між ними десятьох радних, українського походження (таке число на виразний наказ згори): 4-ох сельробів, викинених з партії, двох: Дутчака Григорка і Ляшкевича Семена, — громадянські нулі, одного унсівця — Москалика Івана, що за десять літ пропутав 10 морґів поля, а нині усунений навіть із складу спірітусу, служить за гроші всім та у всім, і трьох українців-урядовців: Чайковського, судового офіціяла, Рожанковського, податк. урядовця і Левицького, податк. урядовця. З них два перші не беруть ніякої участи в нашім національнім житті, а сини Рожанковського вже не нашого навіть обряду. Левицького вибрали радним проти його волі і він — на жаль — не здобувся на це, на що здобувся міщанин Микола Толощук, не запротестував прилюдно проти ставлення його особи як кандидата проти його волі. Одначе, не зважаючи на ті зловживання, ми, українці, по правді, мали в IV-ім, а напевно в III-ім колі переважаючу більшість голосів, відданих на наших кандидатів. На основі наших записок упало в III. колі на нашу листу понад 900 голосів, попри 220 виборців, недопущених до віддання голосу. Коли мати на увазі 1) мале число виборців поляків у цім колі і їх малу участь у голосуванні, 2) здержання від голосування виборців жидів, а частинне голосування й на нашу листу, то маґістрат міг назбирати при всіх махінаціях найбільше 500 голосів. Виборча комісія оповістила навпаки. Чистий обман! Зайва річ відповідати на всі ті брехливі від початку до кінця дописи маґістрату на тему громадських виборів у коломийській газеті „Зєдночене" і в „Зем-і Станіславовск-ій". Горбатого і могила не випростує ніколи. Одначе чи таке обманювання себе і всіх вийде на користь загалу і причиниться до співжиття громадян у місті, треба дуже сумніватися. Брехнею далеко не заїдеш! Для нас, українців, лишилося одно відрадне почування із цих виборів, а саме: переконання про велику громадянську і національну свідомість нашого міщанства. Чотири місяці пробував Немчевський усіми способами при помочі своїх посіпак і двох українського роду півінтеліґентів: Володимира Барана, комуніста, й Івана Москалика, унсівця, розбити наше міщанство, настроїти його проти своєї інтеліґенції, проти священиків і все те надармо. Міщани не дали розбитися, не відвернулися від тих інтеліґентів, що все з ними і для них працюють і в день виборів так громадно пішли до голосування, як ще ніколи. Дня 30. червня, в робучий день, вистоювали від 7-ої години рано до 12-ої год. вночі під виборчим льокалем, заки могли віддати свій голос. Неукраїнці: жиди, німці, навіть незасліплені поляки з пошаною говорили про витревалість наших виборців і про їх спокій духа при всіх провокаціях, на які вони були наражені. Ці вибори лише зеднали нас тісніше в одно національне тіло. Ця єдність на будуче більша користь для нашої справи, як втрата без нашої вини кількох радних. З признанням зазначити треба і добру волю послів: п. Вахнюка і п. Чукура, що приїхали були на день виборів у Снятин та інтервеніювали в справі зловживань при виборах, хоч і безуспішно.

Виборець.

СПОРТ.

Україна—Світезь.

Відплатні змагання за мистецтво А-кляси між повищими дружинами відбудуться в неділю 19. липня ц. р. в год. 5. попол. на грищі Світезі на Замарстинові. Попередять змагання за мистецтво Б-кляси між Україною II і Світезю II.

Коломия. 49 п. п.—Пролом 2:1 (2:0).

Відплатні змагання, розіграні в Коломиї, програв Пролом незаслужено. В першій половині мали, правда, перевагу військові, що й виявилося здобуттям ними двох воріт. Зате в другій, отже рішаючій половині мали проломівці величезну перевагу і просто не сходили з поля противника. Але щож, напад української дружини здобувся всього на один ґоль, розгубившись геть у гіперкомбінаціях або стріляючи фатально поза ворота чи просто в руки воротареві. По цілому ході гри Пролом повинен був рішуче виграти, а тимчасом зійшов з грища переможеним. Суддював п. Брах.

В неділю 19. ц. м. грає Пролом за мистецтво Б-кляси з мистцем своєї групи Гіркою. Такий чи інший вислід цих змагань для Пролому, який заняв 4-те місце в табелі своєї групи, не принесе вже ніякої зміни.

Калуш. Гакоаг—Чайка 1:0 (0:0).

Обі дружини показали гру на низькому рівені, намагаючи зате амбіцією і запалом. Змагання ці скінчилися досить несподівано, бо їх перервано на 10 мін. перед кінцем тому, що на думку грачів української дружини суддя п. Сліва не признав одного голя, стріленого Чайкою.

—o—

Виказ жертв

зложених на „Фонд Ветеранів" в II. чвертьрічю 1931. р. (в золотих):

А. Бачинський, Калуш 11, О. Бачинська, Стрий 3, І. Бідобрам, Бурштин 6, д-р Д. Блаванський, Бібрка 15, д-р В. Блюй, Перемишль 6, С. Бріль, Тудорів 6, о. І. Брикович, Кривеньке 6, о В. Венгринович, Ваньовичі 12, І. Вербяний, Рогатин 2, о. І. Винницький, Залісці 9, В. Вороновський, Буськ 6, о. І. Гаврилишин, Лучинці 6, С Гандзюк, Лубна 5, д-р Т. Гвоздецький, Липиця Дол. 10, В. Гліббовицький Шишори 12, П. Глібчук, Тчев 16, Т. Гоза, Перемишль 13, о. М. Головинський, Доброподе 12, учит. О. Горбатий, Ольхуш 15, учит. М. Городиська, Ваньовичі 12, Т. Грипай, Стрілисьна Ст. 3, д-р Гуркевич, Самбір зб. 95, д-р М. Гарденький, Кути 5, інж. Е. Гоїв, Позвань 2, Т. Гогоц, Борислав 6, проф. Ю. Гоньский, Нови Тарг 5, І. Даниляк, Зілинці 4.70, М. Девоссир, Свеця н/В 6, о. І. Дорик, Вільхівка 10, В. Дяків, Немирів 15, Д. Жук, Майдан Сід. 3, д-р Жуковський, Підволочиська 6, о. П. Задворняк, Деревляни 10, о. Л. Залужний, Заланів 6, д-р П. Запаітний, Теребовля 10, проф. І. Заяць, Перемишль 6, М-р І. Зварун, Збараж 3, д-р Зволинський, Болехів 6, М. Зубрей, Перемишль 6, д-р Касія, Городенка 5, О. Качанюк, Любомирка 2, д-р Качмарський, Красовець 5, П. Костюк, Руда Паб. 6, К. Котис, Мостиська 5, суд. В. Куриловичч, Підкамінь 15, С. Курчаба, Завади 6, д-р С. Кушнір Яворів 9, С. Ласовський, Фільварки 3, дир. В. Левицький, Коломия 12, І. Левицький,

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ЛИПНЯ 1931.

ЛІКАР.

Прогулька

Українського Лікарського Товариства до живця „Черче".

Наша земля є доволі богата в живці, які надаються до лікування ріжних хворіб. Одначе переважно відповідні заведення находяться в чужих руках. У післявоєнних часах повстали завдяки ініціятиві гуртка людей три заведення, в яких заанґажоване виключно українське громадянство. А саме два в горах: у Підлютім і Зелемянці, а третє, наймолодше — це живець Черче.

Згідно з бажаннями своїх членів Українське Лікарське Товариство зорґанізувало в неділю 21. червня ц. р. прогульку до Черча в ціли познакомлення наших лікарів з уладженнями живця і навязання ближчого контакту. В прогульці взяли участь лікарі зі Львова, Станиславова і деяких інших міст.

Уже само положення живця в горбковатому терені, що не томить ока одноманітністю, робить на учасників симпатичне враження. Коли їдеться з залізниці, то вже небавком видно з горбка цілу низку забудувань, удержаних в народньому стилю. Хто перший раз бачив Черче, той міг з приємністю ствердити, що в загальному вигляді наш живець видержує порівнання з іншими подібними заведеннями. А хто був там перед двома роками, коли цей живець щойно зачинав розбудовуватися, той не міг вийти з дива.

Перед двома роками була в тому місці левада, тут і там джерела, що розливалися в окруження. Ні стежки, ні містків, ні деревця, ні квітів. Побіч лихо унятого головного джерела зі сильним запахом сірки — примітивний будинок з кабінами до купелів, а побіч нього розпочинання будови другого будинку. Сьогодні все те змінилося цілковито. Великий, кількамorґовий простір, гарно загороджений, творить культурно удержаний город, у якому серед цвітистих кльомбів засаджені молоді деревця, як завязок майбутнього парку. В центрі города бачимо головний будинок купелевого заведення — прегарну гуцульську палатку.

Лікар заведення д-р Чаплинський опроваджує прогульку і показує з комфортом уладжені і вповні відповідаючі гігієнічним вимогам кабіни для сіркових і боровинових купелів. Управа подбала також про уладження вигідно: веранди, що служить для відпочинку гостей після купелі. Такого вигідного уладження не мають деякі навіть дуже реномовані заведення того роду в краю.

При нагоді оглядання кабін задемонстрував нам д-р Чаплинський пацієнтку, яку відмовилися лікувати в інших купелевих місцевостях. Один сезон, перебутий в Черчі, поставив її в буквальному значінні на ноги. Пацієнтку привезли і знесли до заведення, бо була нездібна не тільки стояти, але навіть сидіти без чужої помочі, або хочби обмежені рухи виконувати руками. Вона лежала штивно, кормити її мусіли інші. Сьогодні вона ходить навіть без ціпка в простій поставі, руками доволі свобідно рухає, сама їсть, чешеться і т. д.

Побіч купальних кабін находиться галя машин, що огріває і допроваджує воду з унятого і забудованого сіркового джерела до лазничок. Зараз коло купелевого заведення бачимо обширні, просто невичерпані поклади боровини. Її засоби такі богаті, що на довгі десятки літ нема страху, щоби їх забракло. Кожний пацієнт дістає окрему для себе боровину, яку зараз-же після купелі викидають і нема потреби, як у деяких інших заведеннях, уживати її другий чи навіть третій раз.

Поватим цілий терен просто засіяний численними джерелами і цілющою водою до пиття. Три визначніші джерела, яких лічничу вартість устійнено шляхом докладної хемічної аналізи і лікарського досвіду, унняті по модерним вимогам і забудовані.

Товариське життя концентрується в гарному будинку, званому палаткою, що містить їдальну салю, прикрашену дотепними і гарними малюнками. В тій салі крім харчування відбуваються ріжні товариські імпрези при звуках постійно заанґажованої орхестри. Побіч находяться кухонні убікації, що визначаються зразковою чистотою. Коли до того всього згадати про здоровий, дуже смачний харч, увічливість служби і щиро-українську гостинність та повну веселости й життя підприємчивість управи, то навіть для здорових, які не потребують купелів, лиш відпочинку, годі мріяти про краще літнище.

Для розривки гостей служить теж кругольня і сиківковий корт. На горбку стоїть маленька чепурна каплічка, збудована теж спеціяльно для гостей.

Поза тереном купелевого заведення побудували приватні підприємці віллі-пенсіонати для купелевих гостей. Поміщення в них чисті і вигідні.

Коли все те порівняти зі станом зперед двох років, то треба дійсно подивляти енерґію і розмах управи, що змогла в таких тяжких, як сьогодні, обставинах, при великих грошевих труднощах, розбудувати живець і поставити його на рівень, що може задоволити й вибагливих лікуванців. Піднести ще треба, що кошти лікування і побуту в Черчі є дешеві й доступні ширшим, незаможним кругам нашого громадянства.

Учасники лікарської прогульки розїхалися з почуттям правдивого вдоволення. Живцем Черче можемо справді гордитися, як важним культурним та економічним нашим здобутком. А повне зрозуміння цього міг дати тільки особистий контакт з установою.

—o—

Стрий 20, Ю Левицький, Осолода 3, нот. канд. Я. Левицький, Вишнівки 15, д-р М. Лепкалюк, Галич 3, М. Литвинець, Жабинець 5, Р. Лупик, Дрогобич 4, П. Магас, Борислав зб. 110·60, о С. Мазяр, Новосілки 3, А. Майка, Новосілки-Лиськи 25, д-р В. Маковецький, Лісько 20 О. Максимюк, Катовиці 10, суд. Я. Марків, Бучач 10, Т. Мартинець, Станиславів 6, В. Маньків, Липниця 3, В. Михалевич, Краковець 16, о. В. Микитюк, Кути Ст. 6, О. Моровик, Красноїлв 7·50, Л. Налуковий, Копичинці 9, д-р Я. Олесницький, Золочів 6, Ч. Особа, Людвіківка 9, Г. Панас, Броди 15, о. Т. Прийма, Дуліби 10, д-р М. Пушкар, Ланьцут 4, Радловська, Монастириська 4, І. Рачок, Глухув 4, д-р І. Рижій, Миколаів н/Г. 12, П. Романівський, Дучинів 2, д-р М. Рожанківський 30, д-р М. Сірко, Броди 20, інж. І. Скоропада 6, І. Скопик, Катовиці 3, П. Скочиліс, Сікож 4, д-р Р. Слюзар, Микуличині 10, П. Смаль, Борщів 9, І. Соханський, Ізів 10 д-р І. Станько, Любачів 5, П. Стельмах, Жабиня 3, о. К. Стисловський, Девятники 3, І. Стропський, Отинія 10, д-р Строцицький, Ходорів 10, М. Тинників, Бабин 15, О. Хмара, Коломия 6, д-р Хробак, Перемишль 15, і від: о. О. Кормош 10, д-р І. Козак 6, інж. А. Артимович 6, М. Марко 6, С. Чорник 6, Е. Домарадський 4·50, І. Домарадський 4·50, Я. Домарадський 3, К. К. 3, д-р С. Навроцький 6, М. Дутай 1·50, д-р Чайківський, Коломия 3, д-р Чировський, Борщів 5, о. В. Чопей, Галич 3, інж. Р. Шепарович, Станиславів 1, о. Янович, Борщів 10, службовики П.С.К., Стрий в І півроку 125·60.

Львів: д-р В. Бабій 9, проф. М. Бадлюк 10·50, П. Бакович 9, д-р Баран-Витанович І. 3, о. В. Белей 27, М. Біганський 4·50, Т. Білостоцький 3, д-р Р. Бізас 10, інж. М. Боднар 6, ред. О. Боднарович 6, М. Бойковський 4, д-р Д. Бречка 5, М. Бридинський 4, д-р Т. Бурачинський 12, В. Вариводa 1·50, І. Василик 6, В. Васильків 3, д-р І. Вегера 3, І. Витвицький 1, С. Волошиновський 9, А. Гаврилко 6, проф. С. Гайдучок 6, М. Галушинський 15, Ю. Галяревич 9, О. Ганицький 8, д-р С. Ганицький 4, Г. Гладкий 6, д-р Б. Гнатевич 6, О. Годинський 4, В. Головка 6, інж. Т. Горницький 7, І. Грабар 6, І. Грешак 3, І. Гронницький 6, Я. Гузар 1·50, М. Гебус 1·50, д-р І. Гижа 4, інж. К. Гуран 3, д-р О. Степанів-Дашкевичева 6, д-р Р. Дашкевич 2, Г. Дмитрів 3, В. Дуткевич 3, інж. Г. Елішевський 5, Р. Заячківський 8, інж. Г. Новик 0·50, д-р В. Калина 4, інж. М. Капуста 16, О. Карпінський 6, Д. Квасниця 6, В. Кипріян 3, М. Кисілевський 9, М. Клюкевич 4, В. Кмицикевич 6, І. Коваль 1·50, М. Коздашок 1, Г. Ковч 8, д-р М. Коновалець 8, д-р В. Константинович 10, Я. Косоноцький 6, О. Костик 12, інж. А. Корнеля 10, дир. В. Костик 4, інж. П. Копюба 3, д-р П. Кривуцький 7·50, В. Кубаєвич 6, В. Кудрик 4, М. Кузик 5·50, учит. Я. Кузьмів 5, Л. Кульчицький 3, Д. Кульчицький 3, Р. Купчинський 3, О. Кутний 2, о. д-р В. Лаба 20, д-р О. Лаврівський 8, І. Лада 3, В. Левицький 3, О. Лемішка 3, Л. Лепкий 8, д-р Лужницький 2, Т. Лонгин 2, О. Луцький 30, С. Магаляс 9, д-р Б. Макарушка 3, проф. Г. Макітра 3, д-р Л. Максимонько 7·50, о. О. Малиновський 7·50, Я. Марейн 3, д-р І. Мартюк 6, М. Матюшенко 3·60, інж. А. Мельник 4, М. Мельничук 6, П. Мечник 4, Т. Миссак 3, П. Міляновський 2, В. Мриглоцький 3, ред. В. Мудрий 6, дир. А. Мудрик 12, д-р М. Музика 10, Е. Мурин 2, О. Навроцький 6, дент. Я. Насс 8, д-р І. Німчук 8, Л. Огоновський 6, д-р Я. Олексишин 6, інж. І. Ольховий 6, В. Онуфрик 3, М. Павлюк 6, І. Пак 1, В. Палій 12, інж. А. Палій 12, П. Палійчук 6, д-р М. Паньчишин 100, В. Паньків 15, д-р Я. Пастернак 6, П. Пасіка 6, З. Петрів 3, о. О. Петровський 9, К. Плетінка 4, проф. Ю. Полянський 4, інж. Попович Б. 8, П. Постолюк 10, Т. Пешка 20, дир. О. Радловський 5, інж. Р. Раковський 6, інж. Б. Рижевський 20, радн. Рожанківський 15, інж. Захар Рудик 15, І. Рудницький 12·50, М. Рудницький 10, інж. Л. Сапойка 2, І. Семчишин 7·50, інж. А. Сербин 6, Д. Сич 2, д-р В. Старосольський 10, І. Стечак 1, І. Стернюк 5, О. Стецура 1, М. Струтинський 3, інж. М. Творидло 5, апт. М. Терлецький 20, ред. І. Тиктор 12, С. Толяк 3, С. Трусевич 3, П. Трускавецький 1, проф. Л. Турчин 4, С. Український 6, І. Федак 3, І. Фостаковський 2·50, М. Хархаліс 3, Е. Храплинний 6, д-р П. Цимбалістий 4, „Червона Калина“ 200, о. Я. Чемеринський 15, Е. Чесник 3, А. Чір 4, д-р М. Чубатий 9, дир. П. Чубатий 4, ред. Д. Чубатий 4, дир. Ю. Шепарович 15, інж. Ю. Шепарович 6, інж. Л. Шепарович 15, Ю. Шкрумеляк 1, К. Єзерський 12, д-р В. Юзвак 12, З. Юзичинський 6, М. Юркевич 1, Л. Ясінчук 3. На руки Вп. п. Павла Магаса з Борислава громадяни Борислава і Мразниці: інж. Б. Антонович 3·50, інж. В. Батицький 2, А. Добош 6, А. Дуда 4, Т. Дуда 3, інж. М. Демянчук 3, інж. М. Кошко 10, інж. Р. Кулицький 4, проф. П. Крайчик 2, Ф. Кульчицький-Ручка 2, Д. Кульчицький 1, І. Лейбич 3, проф. П. Лопата 4, о. В. Майба 5, П. Магас 2, Ю. Максимчук 2, Б. Мушкевич 1, інж. І. Озаркевич 4, І. Осецький 10, Ю. Пилько 1, Пятниця 1, Е. Терлецька 5, К. Щурко 15. Разом 95...

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 16. VII. 1931 р. масло експортове пріма 3·40 зол., масло десерове пріма 3·30 зол., літра молока 21—24 сот., літра сметани 1·20 зол., копа яєць 4·40—4·50 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 17. липня, година 8·— вечором Ревія: „До побачення“ (Знижки важні).

Субота, 18. липня, год. 8 веч. Ревія: „До побачення“ (знижки важні).

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Від пятниці 17. липня ц. м. нечинний.

Малий Міський Театр:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Син богів“.

КАСІНО: Звукові фільми „Уста ніколи не цілувані“ та Кен Мейнард.

КОЛЬОСЕЙ: „Роман над Ріо Гранде“ та „Біді індіяни“.

ЛЕВ: Звукова фільма: „Світла і тіні материнства“.

МАРУСЕНЬКА: Звукові фільми „Весна в Пратері“ та „Воздушні пірати“.

ОАЗА: Звукова фільма: „Чотирьох чортів“.

ПАЛЯС: Звукові фільми „Остання карнавалова ніч“ та „Пісня мого серця“.

ПАН: Звукові фільми „Залога смерти“ (Л. Вольгайм) та Бастер Кітон.

ПАСАЖ: „Серце магараджі“ та „Пімста за зневагу“.

ХИМЕРА: Звукова фільма: „Тройка“ (Ольга Чехова).

СТИЛЕВЕ: З приводу реконструкції кіно нечинне.

УПХА: „Люди без назвиська“ та „З вітром на перегони“ (Г. Гібсон).

Програма радіо.

Пятниця, 17. липня 1931.

Кенігсберг (217,1) 11·30 і 13·20 Грам. плити. 16·00—16·35 Російські пісні. 20·15 Концерт радіоорх. **Липськ** (259,3) 16·00 Німецька музика. 19·30 Хоральний спів. **Братислава** (276,8) 18·00 Мадярська музика. **Штрасбург** (345,2) 19·00—19·30 Легка музика. 20·30—22·30 „Сібулет“, оперетка Гана. **Льондон** (356,3) 11·00—11·30 Телевізія системою Бірда. 21·00 Камеральна музика. **Штутгарт** (360,1) 20·30 Концерт фільгарм. орхестри. **Букарешт** (394,2) 18·00 Легка румунська музика. 21·00 „Ернані“ опера Верді. **Берлін** (419) 21·15 „Що будоб, якби“, веселий вечір. **Рим** (441,2) 21·00 „Граф Люксембург“, оперетка Легара. **Прага** (486,2) 19·55 Дута орхестра. 21·30 Військова музика. **Відень** (516,4) 20·10 „Буря в музиці від Глюка до Вагнера“, концерт віденської орхестри.

Субота, 18. липня 1931.

Братислава (278,8) 12·30 Поп. конц. радіоорх. **Липськ** (259,3) 16·30 Легка музика. 18·35 „Смерть д-ра Фінкли“, оповідання Еберта. 19·30 Радіокабарет. **Брно** (341,7) 14·30 Концерт радіоорх. 19·25 Концерт праського квартету. **Штрасбург** (345,2) 15·15—17·45 Танкові плити. **Льондон** (356,3) 16,45 Органова музика. 21·00 Симфон. концерт радіоорхестри. **Штутгарт** (360,1) 12·20 Концерт мандолиністів. 16·30 Дитина і забава в музиці · концерт симф. орх. 22·30—24·00 Танкова музика з Карльсруге. **Гамбург** (372,2) 20·00 „Веселе подружжя“ і „Руки в гору“. **Букарешт** (394,2) 18·00 Легка румунська музика. 22·00 Танкова музика з басену Лідо. **Берлін** (419) 20·00 Легкий концерт берл. симф. орхестри. **Рим** (441,2) 21·00 „Сестра Ангеліка“, опера Пучіні і „І кампаньолі“ комічна опера Рінтелія. **Гельсінгфорс** (133,2) 19·00 Оперетка. **Відень** (516,4) 19·50 „Пригоди одної пані“. **Будапешт** (550,5) 12·05 Циганська музика. 21·15 Циганська музика з рестор. Маркус.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 17. липня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Сигнал часу з Варш. 12·10 Музика з грам. плит. 13·10 і 14·50 Комунікати. 15·10 Концерт з грам. плит. 15·25 Відчит. 15·45 Комунікат з Варшави. 16·00 Грам. музика. 16·30—17·10 Трансмісії з Варшави. 17·10 Авдиція для хорих і концерт. 17·35 Відчит з Кракова. 18·00 Легка музика з Варшави. 18·40 Фортепян. 19·00 Всячина. 19·20 Господарський огляд. 19·40 Почтова скринька. 19·55—20·15 Трансмісії з Варшави. 20·10 Концерт з Варшави. 22·00—22·25 Трансмісії з Варшави. 22·30—24·00 Музика з Варшави.

Субота, 18. липня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Сигнал часу з Варшави. 12·10 Грамофонові плити. 13·10 Метеорольогічний комунікат. 14·50 Господарський комунікат. 15·10 Грамофонові плити. 15·25 Відчит з Варшави. 16·00 Програма для дітей. 16·30 Концерт для молоді. 16·50 Відчит з Варшави. 17·10 Серед книжок. 17·25 Грамофонові плити. 17·35 Відчит з Варшави. 18·00 Музика для молоді. 19·00 Всячина. 19·40—22·25 Трансмісії з Варшави. 22·30 Шопенівський концерт. 23·00—24 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

КОСІВ:

17/VII. „Жінка, що вбила“.
18/VII. „Життя Парижа“.
19/VII. „Гетьман Дорошенко“.
З Косова іде театр до Кут.

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

КОРЧИНА:

17/VII „Вій“.
18/VII „Маруся Богуславка“.
19/VII „Воскресення“.

ЕДЛІЧІ:

20/VII „Маруся Богуславка“.
21/VII „Вій“.
22/VII „Циганка Аза“.
23/VII „Ой не ходи Грицю“.

На осінній сезон у Галичині. Театр обїде більші міста з найновішими штуками: „Бар Кохба“ опера, „Ленін“ драма і „Сорочинський ярмарок“ оперетка.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1538

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОНКУРС.

Український Інститут для дівчат у Перемишлі прийме надзирательку. Першенство мають: а) особи з вищою освітою, б) ті що добре знають французьку мову, в) англійську. Платня по умові. Прохання надсилати до 25. липня. — Перемишль, Татарська 4. — Виділ. 39 1—2

РУТИНОВАНИЙ і солідний конципієнт із 4-літньою адвокатською і судовою практикою, який може самостійно вести канцелярію, обійме місце конципієнта від 1. IX. 1931 р. Письменні зголошення до „Діла“ під „Солідний“. 74 1—4

МЕБЛЬОВАНА кімната, суха, тепла, постійному льокаторові зараз або від 1. евентуально від 15 серпня до винайму, вул. Виспянського 31, партер. Зголошення найдальше до 25 липня. 73 1—3

ПОШУКУЮ сонішної умебльованої кімнати. — Зголошення з умовами до Адміністрації під „Серпень“. 75 1—2

КОНКУРС.

Виділ Українського Інститута для дівчат у Перемишлі буде потребувати від 1. вересня 1931 р. для жіночої гімназії: а) Учительки руханки,

б) Учителя (-льки) математики як головного предмету.

Виділ буде брати під розвагу лиш укваліфіковані сили.

Подання вносити до 10-го серпня ц. р. до Дирекції жіночої гімназії Українського Інститута для дівчат у Перемишлі, вул. Татарська ч. 6. 55 3—4

Великий Гуцульський Фестин відбудеться у Ворохті, дня 19. липня ц. р. в год. 2-ій попол.

На випадок непогоди відбудеться 26-го липня ц. р. 71 2—2

Якби не комарі, то не булоб малярії, від якої шороку гинуть тисячі людей на цілім світі. Необхідно треба нищити ті небезпечні комахи, розпилюючи „Фліт“.

„Фліт“ зовсім нищить мухи, комарі, блохи, комашню, молі, блошиці, таракани та рівночасно їх яєчка. „Фліт“, який розпилюємо, є смертельний для ріжних комах, а при тому не шкодить зовсім людині. Легкий для вжитку. Не робить плям. „Фліт-у“ не можна порівнювати з іншими середниками проти комах. Домагайтеся жовтої бляшанки з чорною опаскою, при чому стережіться підроблювань!

РОЗПИЛЮЙТЕ

FLIT

Оригінальний „Фліт“ продається виключно в щільно замкнених бляшанках.

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

В переписці треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 65—7

Ширіть наш часопис!

НЕ ЖУРИСЬ ДІВЧИНО! — МАН... направить за кульч... брошку і **1 зол.** перстен... відновить аж диво! вул. Коперника ... напроти кіна.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. част...

Ціна 8·— золотих — без перес...

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИ...

Переклад із французьк. мови М. Р...ницького. — Ціна 3·— зол. з ... пересилкою 4·— зол.